

הַשְּׁבוּעַ

בשׁוּבוֹ בְּנִים אֵינֶטְרַנְשִׁיוֹנָל

סוכות • ט"ו בתשרי תשפ"ז • גיליון 21

תוכן הגיליון

סוכות • ט"ו בתשרי תשפ"ז

- חג

תפילה לזכות בהכנסי לסכה באושפיזין של יצחק שאז תיטיב לנו החתימה ובכח העקדה לזכות

6
- חג

סוד הריקודים והשמחה: תיקון הברית והמתקת הדינים בחג הסוכות

7
- חג

סוד הסכך וארבעת המינים: להמשיך את אורות השבטים מתוך שמחה

8
- חג

סוד חותם החיים: בניין השנה החדשה בימי חג הסוכות

9

- חג

סוד הסוכה הגזולה וכוחן של דמעות

1
- חג

סוד בניין העולמות בחודש תשרי ורז נטילת הלולב

2
- חג

סוכות: סוד הניגון והריקוד שמביא לכלות הנפש

3
- חג

סוכות: סוד האתרוג, הערבה והריקוד שיביא את הגאולה

4
- חג

מאמר לסוכות

5

להרשמה לעלון השבועי: שלחו מייל עם המילה "הירשם" לכתובת send@ravberland.com

ravberland.com · Shuvu Banim International

סוד הסוכה הגזולה וכוחן של דמעות

עורך ראשי · כ' באָלול תשפ"ו

אנחנו נקראים "ליסטים". השכינה באה וצועקת לרבי נחמן: תציל את הדור! תגיד להם שהם יושבים בסוכה גזולה, כי הם לא יודעים את דרכי העבודה. הם לא יודעים שקודם כל צריכים לקום בחצות הלילה, לצאת לשדות ולבכות לה'.

הצדיק הנסתר וירמיהו הנביא

מסופר על עיר אחת שהייתה בה מגפה. רבני העיר חיפשו מי הוא בעל העבירה הגדול שבגללו באה הצרה. הם גילו אדם שיוצא בכל חצות לילה ליער, וחשדו בו שהוא הולך לעשות דברים מגונים. החליטו לשלוח אדם לעקוב אחריו.

העוקב ארב לו ונכנס אחריו לעובי היער. הוא עמד מרחוק, ופתאום שמע יללות ובכיות נוראות מעומק הנשמה, כמו שבוכים על מת. הוא קלט שהאיש אומר תיקון חצות בצעקות אימים. פתאום, הוא שמע קול נוסף בוכה יחד איתו.

כשיצאו מהיער, ניגש אליו העוקב, ביקש את סליחתו על החשד, ושאל: "הבנתי שאתה מל"ו צדיקים נסתרים, אבל גלה לי – של מי היה הקול השני ששמעתי בוכה איתך?". ענה לו הצדיק: **"תדע לך שזה היה ירמיהו הנביא. הוא בא אליי כל לילה, יושב ובוכה איתי יחד על החורבן".**

היום אנחנו רואים חורבנות. כל אומות העולם צועקים "ליסטים אתם" ורוצים להכחיד אותנו. כל יום שומעים על עוד הרוגים ופצועים, משפחות אומללות שנשארות ללא אבא. השכינה צועקת: "לך תציל את הצדיקים, תגלה להם איך לצאת מהסוכה הגזולה!". הדרך לצאת משם היא על ידי כוח התשובה, לשוב לה' יתברך על כל העוונות, לצאת לשדות, לבכות לה' ולשבת על הארץ בתיקון חצות.

חידושי תורה מתוך נחלי דמעות

אדם יכול ללמוד תורה ולכתוב חידושים נפלאים, אבל אם הוא לא המשיך אותם מתוך הדיבורים של הצדיק – אם הוא לא קם לחצות, לא הלך לשדה ולא הוריד נחלי דמעה – החידושים האלה לא יפעלו שום דבר. **בכל חידוש וחידוש בוראים שמיים וארץ חדשים, אך אם החידושים אינם נלמדים מתוך רחמים ותחנונים, הרוח החיצונית עלולה לשלוט בהם.**

שיעור מס' 265 | *בוקר יום ד' ד' דחווה"מ סוכות

"ט תשרי תשס"א בחומה - חלק ב'

מאמר עמוק המבאר את טענת אומות העולם \

הגמרא במסכת סוכה (דף ל"א ע"א) מספרת על סבתא אחת שבאה וצווחה לפני רב נחמן. הסבתא הזו היא השכינה הקדושה, שתמיד צועקת ובוכה לפני רב נחמן, ומבקשת שיציל אותה. על מה היא בכתה? על כך שיושבים כל רבנן, יחד עם ריש גלותא וכל צדיקי הדור, וכולם יושבים ב"סוכה גזולה".

מה הפירוש שכולם יושבים בסוכה גזולה? מסביר רבי נתן (הלכות גזילה, הלכה ה'), שכולנו, בלי יוצא מן הכלל, נקראים גזלנים. והראיה לכך היא שכל אומות העולם אומרים עלינו: "גזלנים אתם וליסטים אתם".

התשובה לטענת "ליסטים אתם"

רש"י הראשון על התורה מביא את דברי רבי יצחק:

"לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ'החודש הזה לכם'... ומה טעם פתח בבראשית? משום 'כוח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים', שאם יאמרו אומות העולם ליסטים אתם... אומרים להם: כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו."

הרי כבר 3,700 שנה, מאז שאברהם אבינו בא לארץ, אומות העולם טוענים כלפינו: "ליסטים אתם". לכן פתח הקב"ה ב"בראשית ברא", כדי להראות לעולם שה' הוא בעל הבית, והוא מחלק מתנות למי שהוא רוצה. אך נשאלת השאלה: האם גוי כלשהו יסתכל על הרש"י הזה? הרי אומות העולם ממשיכים לצעוק פה אחד שאנחנו שודדים וגזלנים.

מסביר רבי נתן, שהטענה "ליסטים אתם" מכוונת אלינו פנימה. **כל זמן שאנחנו לומדים תורה וחיים בצורה של שגרה – אוכלים טוב, ישנים טוב ולומדים קצת – מבלי לעשות תשובה אמיתית,**

רק על ידי נחלי דמעה זוכים לחדש חידושי תורה אמיתיים שנעשים למעיינות של מים חיים, המשקים ומחיים את כל העולם, ומחזירים את ישראל בתשובה.

חלק 1 מתוך 3 – שיעור מס' 265

כל החלקים: **חלק 1** (נוכחי) | חלק 2 | חלק 3

שאלו את רבי אברהם בן רבי נחמן מטולטשין מדוע הפסיק לכתוב חידושים לעת זקנתו. הוא השיב: "אני כבר לא יכול להוריד נחלי דמעה. את כל 'ביאור הליקוטים' כתבתי כשהורדתי נחלי דמעות. כל שורה ושורה הייתה טבולה באוקיינוס של דמעות".

כך נכתב גם התלמוד הבבלי. < "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו". חז"ל כתבו את התלמוד הבבלי עם נהרות ואוקיינוסים של דמעות.

חג

2

סוד בניין העולמות בחודש תשרי ורז נטילת הלולב

עורך ראשי · כ"ט באב תשפ"ו

שיעור מס' 268 | יום ג' פר' בראשית, אור לכ"ו

תשרי תשס"א

מאמר מעמיק על סדר העבודה הרוחנית של חודש תשרי,

מראש השנה ועד שמחת תורה. הרב מסביר את כוונות האר"י

בבניין הקומה הרוחנית, את סוד ביטול הגזירות על ידי ההקפות

השניות, ואת הרמז הטמון בברכה על הלולב דווקא, הקשור

לתחיית המתים.

העבודה הרוחנית שלנו בימים אלו היא לבנות את כל הקומה הרוחנית. האר"י הקדוש מסביר שכל העליות הרוחניות, החל מערב ראש השנה, נעשות בבחינת רחל. זהו סדר התיקון: בעוד שבחג הפסח אנו מתקנים את זרוע ימין של העולמות העליונים, בראש השנה אנו מתקנים את זרוע שמאל.

כל העבודה מראש חודש אלול ועד א' בתשרי נועדה כדי שנזכה להגיע למוצאי שמחת תורה עם פרוץ רוחני שלם, הכולל חסדים וגבורות. ראש השנה הוא בחינת זרוע ימין ושמאל, סוכות הוא הקו האמצעי, בפורים אנו בונים את רגל שמאל ובחנוכה את רגל ימין.

בניין הקומה הרוחנית מראש השנה ועד יום הכיפורים

אנו מתחילים לבנות את הקומה הרוחנית מהראש כלפי מטה. ביום הראשון של ראש השנה ניסרנו את הכתר, ביום השני ניסרנו את החכמה, וביום השלישי ניסרנו את הבינה, שהיא בחינת דינים. כך אנו ממשיכים יום אחר יום בעשרת ימי תשובה: ד' בתשרי הוא

הדעת, ה' בתשרי הוא החסד, ו' בתשרי הוא הגבורה, ז' בתשרי הוא התפארת.

כאשר אנו מגיעים ליום הכיפורים, נשאר לנו לתקן בבת אחת את הספירות התחתונות: נצח, הוד, יסוד ומלכות. **ביום הכיפורים כבר נגמרת כל הקומה מכתר עד מלכות, כדי להכניע את אחד עשר אלופי עשו ולהוציא את כל הניצוצות הקדושים.**

לאחר מכן אנו מתחילים לבנות את הכלים של חמש הגבורות. את הכלים הללו אנו בונים על ידי חמש התפילות של יום הכיפורים, החל מליל 'כל נדרי'. ביום הכיפורים ישנן חמש בחינות של עינוי (איסור אכילה, שתייה וכו'), וכל העליות הרוחניות הללו מתרחשות בבחינת רחל. משום שאיש ואישה הם יחידה אחת, אי אפשר שהאישה תצום והבעל לא, ולכן כולם צמים יחד כדי להשלים את התיקון.

סוד ההקפות השניות וביטול הגזירות

ביום שמחת תורה נהגו להוציא את ספרי התורה מחוץ להיכל ולהקיף עמהם את התיבה. האר"י הקדוש מלמד שגם ההקפות השניות במוצאי יום טוב הן מנהג אמיתי ושווה, ולא סתם תוספת בעלמא. מטרתן היא להמשיך ולהמתיק את הדינים.

מדוע הדבר כל כך חשוב? משום שבהושענא רבה נחתמות הפתקאות, ובשמחת תורה מתחילים למסור אותן ל"רצים" – אותם מלאכים הממונים להוציא לפועל את הפתקים הלא טובים, חס ושלום. **לכן צריכים כל הזמן לרקוד ולהקפיץ את הרגליים כדי לבטל את הרצים במוצאי שמחת תורה.** אנו רוקדים עד הבוקר ולא

נותנים להם לצאת, כי הרגליים הרוקדות מבטלות את כוחם של הרצים.

האר"י הקדוש היה מקפיד מאוד לעשות שבע הקפות שלמות במוצאי יום טוב. בזמנו לא היה חשמל כמו היום שאפשר לרקוד במקום אחד עד הבוקר, אז הוא היה הולך מבית כנסת לבית כנסת בצפת. בכל מקום שהגיע אליו והתאחרו בו בהקפות, היה נכנס, מקיף ורוקד עמהם, כדי להרבות בהמתקת הדינים.

אורות מקיפים וחיבוק של ימין

עשרת ימי תשובה, מראש השנה ועד יום הכיפורים, הם בבחינת "שמאלו תחת לראשי" – תיקון קו השמאל. אך כשמגיע מוצאי יום הכיפורים, מתחילה להתעורר האהבה של "וימינו תחבקני". בכל יום מימי חג הסוכות מאיר חסד אחר: י"א בתשרי הוא חסד שבחסד, י"ב בתשרי הוא חסד שבגבורה, וכך הלאה.

כאשר מגיעים לשמחת תורה, הריקודים הם בבחינת חיבוק של ימין – "וימינו תחבקני". כל האורות הפנימיים והמקיפים נכנסים אל היסוד והמלכות, וזהו סוד ניסוך המים ושאר מצוות החג.

סוד הלולב ותחיית המתים

כאן מתעוררת שאלה עמוקה לגבי מצוות ארבעת המינים. המדרש פליאה שואל: מניין לתחיית המתים מן התורה? ומשיב מהפסוק:

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל"

מה הקשר בין ארבעת המינים לתחיית המתים? ויותר מכך, יש כאן קושיה נוראה: מדוע אנו מברכים "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על נטילת לולב"? הרי האתרוג הוא הפרי, הוא "פרי עץ הדר", ואילו הלולב הוא רק ענפים שאי אפשר לאכול אותם כלל! היה ראוי לברך "על נטילת אתרוג" או "על נטילת ארבעת המינים".

אלא, מסביר המדרש, מכאן הרמז לתחיית המתים. **אנו מברכים עכשיו על הלולב ומאמינים שלעתיד לבוא יהיה כמו שכתוב 'ותוצא הארץ עץ פרי עושה פרי'.** לעתיד לבוא, אפילו עצי סרק וענפים כמו הלולב יוציאו פירות. הברכה על הלולב היא ההצהרה והאמונה שלנו בתחיית המתים ובתיקון השלם שלעתיד לבוא, שאם היינו מקיימים את המצוות כראוי, עם שירים, ניגונים וריקודים, היינו זוכים לראות זאת מיד.

שיעור מס' 268

בכל תורה יש ניגון וריקוד, בכל אות ואות יש ניגון וריקוד. **אם בני האדם היו שומעים את הניגון והריקוד של כל תורה ושל כל אות, כולם היו בטלים בביטול גמור.** כל העולם כולו, החיות והעשבים, כולם היו מתבטלים ונהפכים לאין. כל מה שיש בעולם היה מתבטל בכלות הנפש, מגודל עוצם התענוג הנפלא והמופלג מאוד מאוד.

לבטל את כל החושים

מי שיש לו חוש לניגון וריקוד, מבין שבשעת הניגון מתבטלים כל החושים. לניגון יש טבע וכוח לבטל את כל חושי האדם, עד שאפילו אבל הנמצא בשיא אבלותו, עלול לשכוח את האבלות מרוב העונג שיש בניגון ובריקוד. אך חשוב לזכור: ניגונים וריקודים אינם מיועדים רק כדי להתענג בעולם הזה – זוהי עבודת ה' ממש.

חג

3

סוכות: סוד הניגון והריקוד שמביא לכלות הנפש

עורך ראשי: י"ב בְּתִשְׁרִי תשפ"ז

שיעור מס' 2096 | * יום ו', ג' דחווה"מ פסח תשנ"ג

- בישיבה

מאמר מעמיק על כוחם הרוחני העצום של הניגון והריקוד. דרך תורותיהם של השפת אמת וחדושי הרי

העולם עדיין לא טעם אותי, לא יודעים מי אני. כדי להבין את התורה באמת, צריך קודם כל ללמוד גמרא שעות ארוכות בכל יום, כי בלי לדעת את הש"ס אי אפשר להבין את התורה. אך גם מי שלומד תורה, צריך לדעת שזה עדיין לא השלמות – השלמות היא הניגון שבתורה.

לניגון יש כוח להביא את האדם עד כלות הנפש. כל תנועה ותנועה בניגון יש לה כוח לשבר ולעורר את הנפש, ולהמשיך אותה אחריה. **יש ריקודים שאדם מגיע בהם לשברון לב וביטול הנפש, עד שהוא מוריד דמעות כמים ובוכה יותר מאשר באבלות.**

מי שיודע לנגן ולשיר עם דיבורים, יודע לכוון בדיוק את משקל השיר ואת תנועת הניגון והריקוד, כך שכולם יהיו שייכים זה לזה בכיוון גדול. כאשר המילים, הניגונים והריקודים הולכים יחד במשקל אחד ובכוונה אחת, כל האיברים והגידים מזמרים ומתענגים מעוצמת הניגון. **התענוג הזה אינו סתם תענוג, אלא תענוג ששובר את הלב ומנקה אותו מכל הפגמים.** אין תענוג גדול מזה שאדם מתנקה מכל פגמיו, ומי שלא טעם זאת, אינו יודע כלל מהו תענוג.

החזרת כסא הכבוד לעולם

ה"שפת אמת" מביא על פרשת בשלח ושירת הים, יסוד עצום בשם המדרש:

"נכון כסאך מאז – מעולם אתה"

מתי אדם ממליך את ה' מתי הוא מוריד את כסא הכבוד לעולם? בעת הבריאה, ובפרט לאחר חטא אדם הראשון, נסתרה הנהגתו של ה' והשכינה הסתלקה כביכול מן העולם. כסא הכבוד נעלם והסתלק מרקיע לרקיע בעקבות חטאי הדורות. העולם נראה כמו בור מלא נחשים ועקרבים, מקום שבו "ארץ ניתנה ביד רשע".

אך מתי חזר כסא הכבוד? אומר המדרש: רק על ידי ריקודים ושירים מחזירים את כסא הכבוד לעולם. **רק בשירה וריקודים, כשאדם שר שירים של פסוקים, של תפילה ושל געגועים לה', הוא מתחיל להמליך את ה'.** בשעת גאולת מצרים, כשאמרו ישראל שירה, פתאום ראו שאין נחשים, אין עקרבים ואין מצרים – הם לא קיימים בכלל. העבירות שבראנו אינן קיימות באמת מול כוחה של השירה.

נקודת האמת היחידה של האדם

מוסיף ה"שפת אמת" ומסביר את עניין "פרק שירה". כשבני ישראל שרו את שירת הים, הם זכו שכל הנבראים – דומם, צומח, חי ומדבר – שרו יחד איתם. כשאדם שר ומנגן, כל הבריאה כולה שרה איתו.

ה"שפת אמת" מגלה סוד נורא: **הנקודה האמיתית היחידה שיש לאדם בחיים, המקום היחיד שבו מתגלה האמת הצרופה שלו – היא השירה והניגון.**

כשאדם לומד תורה, ייתכן שהוא לומד בשביל עצמו. הוא רוצה להיות ראש ישיבה, דיין, או שיגידו שהוא למדן. אפילו כשהוא מתפלל, פעמים רבות יש לו פניות אישיות: הוא צריך כסף, הוא מבקש רפואה, או שהוא מכוון "אתה חונן לאדם דעת" כי הוא רוצה להיות חכם.

אבל המקום היחיד שבו אין שום פנייה אישית, שבו האדם לא חושב לקבל כבוד או כסף – זהו הניגון. כשאדם שר ומהלל לה', הוא פשוט מודה על עצם החיים. אדם יכול להיות שקוע בחובות ובקשיים, להרגיש שתמיד חסר לו, אך כשהוא מתחיל לשיר, הוא מודה לה' שהוא בכלל נושם. כפי שאומר הפסוק: "מה יתאונן אדם חי". כל זמן שאדם חי, הוא יכול לתקן ולהגיע עד אין סוף. לכן, נקודת השירה והריקודים היא נקודת האמת היחידה שיש לו.

סוד סעודת מלווה מלכה ותחיית המתים

על פי ה"חידושי הרי"ם", השירה והריקודים קשורים לסוד של סעודת מלווה מלכה ולעצם ה"לז" – העצם שממנה עתיד האדם להיבנות בתחיית המתים.

אם היינו רוקדים ושרים באמת בסעודת מלווה מלכה, היינו יכולים ממש להחיות מתים. בשירה ובניגונים אפשר להחליף ולזכך את כל הגוף ממש, עד שיגיע לדרגת נשמה יחידה, כפי שיהיה לעתיד לבוא.

לכן, כשאדם שר זמירות שבת או מלווה מלכה, עליו לעשות זאת בדביקות וביראה. רוב הזמירות הללו נכתבו על ידי מקובלים גדולים, כל מילה וכל אות בהן מחושבת ויכולה לתקן פגמים עצומים שנעשו במשך כל השבוע.

ישנם אנשים שחושבים ששירת זמירות היא דבר משעמם, והם מעדיפים לדבר דברי חולין או להשמיע את חכמתם. אך האמת היא שבזמירות פועלים את כל הרפואות ואת כל הישועות! מסופר על אחד מגדולי החסידות שהיה לו ילד שנטה למות והיה ממש גוסס. כשאלו אותו מה לעשות, הוא אמר: "תגידו זמירות בכוונה!". הם שרו זמירות בכוונה, והילד, שהיה כבר על סף מוות, התרפא לחלוטין.

כשאדם שר את השירים והניגונים, הוא לא צריך לדבר על הכאבים שלו – עצם השירה מעבירה את הכאבים ופועלת ישועות ברוחניות ובגשמיות. המילה "שירה" היא מלשון "שורה" ומישור. כשאדם מתחיל לשיר ולנגן, מתחילים כל העניינים בחייו להתיישר, והוא זוכה להסיר את כל ההסתרות מעליו.

חלק 1 מתוך 3 – שיעור מס' 2096

כל החלקים: **חלק 1** (נוכחי) | חלק 2 | חלק 3

סוכות: סוד האתרוג, הערבה והריקוד שיביא את הגאולה

עורך ראשי: י"ב בִּתְשָׁרִי תשפ"ז

הענווה, עם הריקוד והשירה להגיע לכל המדרגות ולהביא את הגאולה השלמה, בניין בית המקדש ותחיית המתים כהרף עין."

לחדש את המוח: כוחם של בעלי התשובה

משיח יכול לבוא היום. אנו מאמינים באמונה שלמה שאם היינו שרים ורוקדים נכון, משיח היה יכול לבוא היום. הבעיה מתחילה כשמחשבים את הקיצין ואומרים באיזו שנה הוא יבוא – זה בדיוק מה שדוחה את המשיח. כך היה בשנת תק"ע עם רבי לוי יצחק מברדיצ'וב, וכך הכריז רבי נתן בשנת ת"ר שמשיח לא יבוא, כדי למנוע את השבר שקרה בזמן שבתאי צבי והפרנקיסטים, אז רבים נפלו והתנצרו או התאסלמו.

רבנו אומר: "גם לי יש השגה ויכולתי להביא את משיח, אבל סילקתי הכל ולקחתי עצמי אצלכם". להחזיר אנשים בתשובה זה דבר גדול יותר מלהביא את המשיח. כשאדם פגם במוח שלו מיליון פעם וגרם לשריפות בעולמות העליונים, הוא צריך עכשיו לחדש את המוח מיליון פעם. זוהי בריאה חדשה, סוג עבודה חדש לגמרי שבו הוא צריך לגלות נתיבות ודרכים נעלמות.

להמיס את לב האבן על ידי שירה וריקוד

הריקוד והשירה הם למעלה מהכל. הזוהר (ויקרא י"ט עמוד ב') אומר שדבורה וחנה זכו לשיר שירה ששום צדיק בעולם לא זכה לה:

"אפילו משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו לא זכו לשירה שזכתה חנה, שאמרה: 'אֵין קְדוֹשׁ כֶּהָ כִּי אֵין בְּלִתְהָ'. כי בשירה רואים שאין כלום, כשאדם שר ומנגן הוא רוצה להגיע לשירה של חנה."

הזוהר ממשיך ומסביר על הפסוק "אֲשֶׁר נָשִׂיא יִחְטָא" – מדוע דווקא נשיא? ככל שאדם מקבל תפקיד ומעלות, כך לבו עלול להפוך ללב אבן. אדם שיש לו ישיבה ותלמידים, הלב שלו יכול להפוך לגס. הנשיאים היו צריכים להביא את אבני השוהם כדי לכפר על לב האבן שלהם. הדרך היחידה להמיס את לב האבן הזה היא רק על ידי השירה והריקודים.

שיעור מס' 2096 | * יום ו', ג' דחזה"מ פסח תשנ"ג

- בישיבה

המאמר מבאר את סוד ארבעת המינים, ומדוע דווקא הערבה הפשוטה והלולב חסר הטעם מסמלים את ההשגה הגבוהה ביותר. דרך סוד בניית הסוכה, השירה והריקוד, מתבאר כיצד הענווה וקבלת הביזיונות באהבה הם המפתח להורדת האור הרוחני לעולם המעשה ולהבאת הגאולה.

על פי המובא בזוהר הקדוש (כ"ד עמוד ב') ובליקוטי הלכות (אורח חיים חלק ג', הלכות שבת), הערבות נקראות 'נצח' ו'הוד', והן אלו שמשפיעות לספירת ה'יסוד'. נשאלת השאלה: כיצד ייתכן שהאתרוג, שהוא כל כך יפה ומהודר, נמצא דווקא בספירה הנמוכה מכולם – ספירת המלכות? האר"י הקדוש מסביר שלפי סדר אותיות שם הוי"ה, הערבות נקראות ה' ראשונה, ואילו האתרוג הוא ה' האחרונה. אותו אתרוג מושלם, שאין בו שום פגם אפילו בחוטם, נמצא דווקא במקום הנמוך מכולם.

רבי נתן מביא בהלכות בית הכנסת שהלולב מסמל את צדיק האמת. בלולב אין ריח ואפילו טעם אין בו. מדוע לא לוקחים את פרי התמר עצמו, אלא דווקא את כפות התמרים, את הענף הפשוט והסגור? מסביר רבי נתן: "בצדיק האמת צריכים לדעת שאין שום השגה בפירות שלו. מה זה צדיק? מי זה צדיק? מה מעשי הצדיק? אין בזה שום השגה." אדם יכול לחיות מיליון שנה ולא תהיה לו שום השגה בפנימיות של הצדיק. נותנים לנו להחזיק רק בענף הפשוט, ואם אדם זוכה, יש לו אחיזה במעשים הפשוטים של הצדיק – באכילה שלו, בשינה שלו, בשיחת החולין שלו. אבל בפירות שלו אין שייכות להשגה.

ממילא, לאתרוג שהוא כה יפה ומהודר, אין שום שייכות להשגה הזו של הלולב. לכן בשעת הברכות הופכים אותו. לעומת זאת, ערבי הנחל מסמלים את בעלי התשובה. הרבי מקוצק אמר שהיום כולם נקראים בעלי תשובה. אדם לא צריך להרגיש נחיתות; "ברגע שיש לו שם של בעל תשובה, אז הוא כבר יכול עם השפלות, עם

לדפוק מסמר בסוכה: להוריד את האור לעולם העשייה

האר"י הקדוש מסביר שאין באמת מושג של גברים ונשים, אלא חסדים וגבורות. הגאון מווילנא מסביר על הפסוק "אור זָרַע לַצִּדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל שְׁמִיחָה": האיש צריך להוריד את האור, להביא את השכינה הביתה אחרי שלמד שעות ארוכות. הניגון והשירה מחליפים לאדם את כל הדם שלו, הופכים אותו לרגוע ומאירים אותו.

האישה, לעומת זאת, היא "לישרי לב שמחה". היא הישרות, ספירת הגבורה, קו המידה שמיישר את הבית ומעמיד את האדם במקומו. היא אומרת לו: "צמת ביום כיפור, יפה מאוד. באמת התעלית ונכנסת לבין הכרובים. אבל עכשיו אתה בעולם העשייה – עכשיו תדפוק מסמר בסוכה!"

"עכשיו גם הכהן הגדול צריך לקחת מסמר, לדפוק מסמר בסוכה,

ואז יהיה בניין עדי עד." כשאדם דופק מסמר אחד בסוכה ביראה ובאהבה, הוא מקים את סוכת דוד הנופלת, ועם הסוכה הזאת אפשר להביא את הגאולה בכל רגע.

לקבל את הביזיון באהבה

המדרש מתאר כיצד לקראת מתן תורה, כל ההרים התחילו להיעקר ממקומם ולרקוד כאילים. כולם רצו שהתורה תינתן עליהם. הקב"ה אמר להם לחזור למקומם, כי הוא בחר בהר סיני – השפל, הנמוך והמבוזה מכולם.

אך שני הרים, התבור והכרמל, התעקשו. הם עברו מדינות ונתיבי אוויר, טסו והמשיכו להתקדם לעבר סיני. כשהגיעו לארץ ישראל, הקב"ה עצר אותם ואמר להם לנחות. למרות שלא נבחר למתן תורה, על עצם הרצון והמסירות שלהם הם קיבלו שכר עצום. התבור חיכה וזכה לשירת דבורה, והכרמל זכה לאלוהי הנביא ולגילוי של "ה' הוא הָאֱלֹהִים".

נג

5

מאמר לסוכות

עורך ראשי · י"ט באֶדָר תשפ"ו

אמר לִסְכוֹת

מ

בסוכות רואים את ה' פְּנִים בְּפָנִים, כִּי כָּל דִּין סוּכָה לומדים מהַכְּרוּבִים, שְׁסוּכְכִים בְּכִנְפֵיהֶם עַל הַכִּפְּרִת, וְהַכְּנָפִים מַעַל הַכִּפְּרִת י' טְפָחִים, וּמִשָּׁם לומדים גֹּבֵה הַסוּכָה, מִהַגְבֵּה שֶׁל כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים

מכאן אנו לומדים יסוד עצום: "כל אדם ברגע שהוא מקבל את הביזיון באהבה, כל הרצון האמיתי שלו הוא רק לגלות אלוקות בעולם." לא אכפת לו אם מישהו אחר יגלה יותר אלוקות ממנו. הוא לא נשבר מביזיונות ולא אומר "עזבו אותי, אני הולך לישון". הוא נלחם עד השנייה האחרונה כדי לגלות שה' הוא האלוקים.

ענוה מול גאוה: משה ואהרן לעומת שאול המלך

את הענווה הזו אנו רואים אצל משה רבנו. כשהקב"ה שלח אותו לגאול את ישראל, משה סירב. הוא אמר: "שְׁלַח נָא בְיָד תְּשַׁלַּח". המדרש הגדול מסביר שהמילה "נא" רומזת לנדב ואביהוא, שמשה החשיב כגדולים ממנו. משה לא היה מוכן לגאול את ישראל אם ייגרם צער כלשהו לאהרן הכהן, שהיה הנשיא והמנהיג באותה עת. רק כשהקב"ה הבטיח לו "וְרָאָךָ וְשָׂמַח בְּלָבוֹ" – שאהרן ישמח בלב שלם בגדולתו של משה – רק אז משה הסכים ללכת.

לעומת זאת, אנו רואים את הניסיון של שאול המלך. שמואל הנביא אמר לו להמתין, אך כשהגיעה השעה האחרונה והעם התחיל להתפזר, שאול לא עמד בניסיון. הוא נלחץ, איבד את הסבלנות והקריב את העולה בעצמו. מיד לאחר מכן הופיע שמואל. חוסר היכולת להמתין, והגאוה שגורמת לאדם לחשוב שהוא חייב לפעול מיד מתוך לחץ, הובילו בהמשך גם לטעות החמורה במלחמת עמלק, שם שאול ריחם על אכזרים מתוך היגיון אנושי מעוות.

הגאולה האמיתית תלויה בביטול האגו, בשפלות של הר סיני, בענווה של משה ואהרן, ובשמחה הפשוטה של בניית הסוכה מתוך אהבת ה'.

חלק 3 מתוך 3 – שיעור מס' 2096

→ חלק קודם

כל החלקים: חלק 1 | חלק 2 | **חלק 3** (נוכחי)

מַעַל הַכִּפְּרִת, כִּי הַסוּכָה הִיא בְּעֶצֶם כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים וְאָדָם בָּא לְעוֹלָם לְהַתְכַּלל בְּכְנָפֵי הַכְּרוּבִים, וְזֶה שְׁאֵמַר בּוֹעֵז לְרוֹת "וְהָיָה כִּי צָמַת וְהִלַּכְתָּ אֶל הַנְּעָרִים", הֵם כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים, שְׁסוּכְכִים בְּכִנְפֵיהֶם עַל הַכִּפְּרִת, וְעַל כֵּן אֶחָד וְאֶחָד, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיִּב לִהְיוֹת כָּל הַשָּׁנָה מִתַּחַת לְכְנָפֵי הַכְּרוּבִים, וְעַל יְדֵי מִצּוֹת סוּכָה שֶׁהִיא כְּנָגֵד כְּנָפֵי

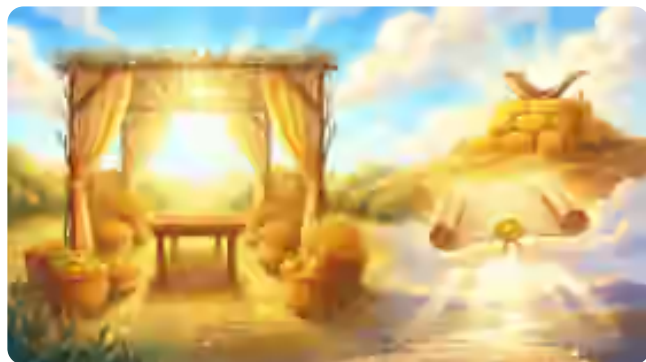
הַכְּרוֹבִיּוֹת, זֹכִינָן לִהְיוֹת כָּל הַשָּׁנָה תַּחַת כְּנָפֵי הַכְּרוֹבִיּוֹת, שֶׁמֶשֶׁם לִוְמָדִים כָּל דִּין סוּכָה, כִּי בְּאֶמֶת עֲנִי הַכְּבוֹד הַתְּחִילִי בִּט"ו בְּנִיסָן, וְהִיא צָרִיךְ לֵאכּוֹל מִצָּה בַּסּוּכָה, כִּי גַם הַמִּצָּה וְגַם עֲנִי הַכְּבוֹד הַכֹּל הִיא בִּט"ו נִיסָן, וְלָכֵן שׁוֹאֵל הַסִּפְּרִי וּמַבִּיא זֹאת הַמִּשְׁנָה לְמַלְךְ הַלְכוֹת חֲמֵץ וּמִצָּה פָּרֶק ו' הַלְכָּה ב' שֶׁנַּעֲשֶׂה מִצָּה יָחַד עִם עֲנִי כְבוֹד בְּפֶסַח, אוֹ שְׁנֹאכֵל מִצָּה בַּסּוּכָה בְּתִשְׁרִי, כִּי הַכֹּל הִיא מִמֶּשׁ בִּיחָד? אֵלֶּא אוֹמֵר הַסִּפְּרִי, כְּתוּב "בְּחָג הַמִּצּוֹת הַזֶּה", "בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּחָג הַסּוּכוֹת הַזֶּה", שֶׁתֹּאכֵל מִצָּה בְּפֶסַח בְּנִיסָן, וְתַעֲשֶׂה סוּכּוֹת זָכָר לְעֲנִי כְבוֹד בְּתִשְׁרִי בְּחָג הַסּוּכּוֹת, וְלָכֵן הַסּוּכָה שֶׁהִיא כִּנְגַד סוּכָה שֶׁל לִוְיָתָן, סוּד הַחֲמֻשִּׁים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב "וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפָּטָן", נִרְבֵּיתִי, כִּנְגַד נ' שְׁעָרֵי בֵּינָה, כִּי מִתִּי שֶׁנִּתְקַן אֶת שְׁנֵי הַנוֹנִים שֶׁל "וְהִיא בְּנִסָּע הָאָרֶץ", מִיד בְּאוֹתוֹ רָגַע תִּתְגַּלֵּה הַסּוּכָה שֶׁל לִוְיָתָן, וְנִזְכָּה לְהַתְגַּלּוֹת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף וּמְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שֶׁהֵם כִּנְגַד שְׁנֵי הַנוֹנִין.

להצלחת הרב והרבנית וכל ב"ב ברו"ג

בס"ד 1336

כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם זֶה לְהַכְלִיל תַּחַת כְּנָפֵי הַכְּרוֹבִיּוֹת בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה בְּכַח וְזִכּוֹת הַסִּכָּה וְסוּד הַסִּכָּה בְּתִשְׁרִי וְאֶכִּילֶת הַמִּצָּה בְּנִיסָן וְלִזְכּוֹת לְתַקּוֹן שְׁנֵי הַנוֹנִין וְלַהֲתַגַּלּוֹת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף וְדָוִד

"מִאֲמָר לְסִכּוֹת"

סוּד 'הַעוֹשֶׂה סוּכָה 91 בְּרֹאשׁ 503 הַסִּפְיָה' 210 = 804, פְּעָמִים אֲלֵיהֶוּ 52 הַנְּבִיא 68 זָכוֹר 233 לְטוֹב 47 + 4 = 804, שֶׁמִּתְגַּלֶּה בְּסוּד סוּכַת שְׁלוֹם, בְּפָרֶט הָאוֹשְׁפִיזִין שֶׁל יִצְחָק, כִּי יִצְחָק הוּא אֲרָבֶעָה פְּעָמִים אֲלֵיהֶוּ, כִּי יִצְחָק זָכָה לְהַתְגַּלּוֹת אֲלֵיהֶוּ הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה, בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה, וּבְעוֹלָם הָאֲצִילוֹת.

להצלחת הרב והרבנית שליט"א וכל ב"ב ברו"ג

בס"ד 1327

לִזְכּוֹת בְּהַכְנִסִי לְסִכָּה בְּאוֹשְׁפִיזִין שֶׁל יִצְחָק שְׁאֵז תִּיטִיב לָנוּ הַחֲתִימָה וּבְכַח הַעֲקֵדָה לִזְכּוֹת לְכַפֶּרֶת עוֹנוֹת וְלַהֲכַלֵּל בְּנִשְׁמַת שְׁמִשׁוֹן וְלַגְלוֹי יִצְחָק פְּנִים בְּפָנִים

חג

6

תפילה לזכות בהכנסי לסכה באושפיזין של יצחק שאז תיטיב לנו החתימה ובכח העקדה לזכות

עורך ראשי · י"ט באדר תשפ"ו

תפילה קוֹדֶם הַכְּנִיסָה לְסִכָּה אוֹשְׁפִיזִין דִּיצָחָק

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם כָּל יְכוֹל, זְכַנִּי בְּהַכְנִסִי לְסוּכָה בְּלִיל ב', חֶסֶד שְׁבַגְבוּרָה מְקִיפִים, וְעַל יְדֵי אֲרַבְעַת הַמִּינִין חֶסֶד שְׁבַגְבוּרָה פְּנִימִים, לְרֹאוֹת פְּנִים אֶל פְּנִים אֶת יִצְחָק אֲבִינוֹ פְּנִים אֶל פְּנִים מִמֶּשׁ, כְּמוֹ בְּחִיּוֹ, כִּי יִצְחָק הַסִּכָּים לְהַעֲקֵד עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ, וּבָזָה הוּא כֶּפֶר עַל כָּל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, כִּי הַחֲתִימָה נִשְׁלַמֶּת בַּסּוּכּוֹת, וּבְפָרֶט הָאוֹשְׁפִיזִין שֶׁל יִצְחָק, שְׁאֵז נִשְׁלַמֶּת הַחֲתִימָה, בְּזִכּוֹת הָאוֹשְׁפִיזִין שֶׁל יִצְחָק, בְּגִמְטְרִיא "נֶחֱמָן נֶחֱמָן", אוֹתִיּוֹת מְנוּחַ, שֶׁזָּכָה לְהַבִּיא לְעוֹלָם אֶת נִשְׁמַת שְׁמִשׁוֹן, שֶׁהִיא מִמֶּשׁ נִשְׁמַת אָדָם הָרֹאשׁוֹן, וְלָכֵן אָמַר "וְחִלִּיתִי וְהִיִּיתִי כְּאֶחָד הָאָדָם", כִּי יִצְחָק הוּא פֶּלֶא יוֹעֵץ, וְזֶה

סוד הריקודים והשמחה: תיקון הברית והמתקת הדינים בחג הסוכות

עורך ראשי: י' באָלול תשפ"ו

הרפואות לעתיד לבוא יהיו על ידי הבעטליר השביעי, בעל הריקודים.

סוד הסוכה ושמירת הברית

בחג הסוכות מתגלים כל העשרה מיני נגינה. אך כדי שהשמחה תהיה שלמה ולא תיכנס באדם שום מחשבה רעה, נדרשת שמירת הברית. רבנו מסביר בתורה מ"ח שהסוכה מורכבת משתי דפנות וטפח. שתי הדפנות רומזות לספירות נצח והוד, והטפח רומז לספירת היסוד. **בלי היסוד, בלי שמירת הברית, אדם לא יכול לשמוח.** כל פגמי הברית נובעים מרוח של עצבות שחודרת באדם, וכדי לגרש אותה חייבים להשתמש בשירים וניגונים. אדם חייב להכריח את עצמו לרקוד, כי חוסר הרצון לרקוד מעיד על הימצאות בדינים קשים.

רבן שמעון בן גמליאל היה נוטל שמונה אבוקות של אור, זורק אחת ונוטל אחת, ואין נוגעות זו בזו. הסוכה רומזת ל"אמא עילאה" (ספירת בינה), והסכך כנגד נהר פרת, הכולל את כל הנהרות. שמונה האבוקות רומזות לשמונה הספירות מבינה ועד מלכות, המאירות בימי הסוכות. האבוקות לא התערבבו זו בזו, אלא המשיכו את אור האינסוף לתוך הסוכה בצורה מסודרת.

ענווה, שפלות והשתחויה

כדי לזכות לאור הזה, נדרשת ענווה. הזוהר הקדוש אומר שרבי עקיבא נכנס לפרדס בשלום ויצא בשלום משום שהיה מעביר על מידותיו. נהר פרת מסמל ענווה ושפלות. אם אדם מעביר על מידותיו, הוא יכול להיכנס בשלום ולעבור בשלום.

תוך כדי הריקודים עם האבוקות, רבן שמעון בן גמליאל היה משתטח על הרצפה. הוא היה משתחוה בפישוט ידיים ורגליים, נועץ את שני אגודליו בארץ, נושק את הרצפה ומזדקף מיד ללא כיפוף הברכיים. **העיקר בריקוד הוא הענווה והשפלות.** אדם שרוקד עלול להיכנס ליהירות ולגאווה. דוד המלך פיזז וכרכר בכל עוז לפני ה', ומיכל בת שאול ביזתה אותו על כך. דוד ענה לה שה' בחר בו דווקא משום שהשפיל את עצמו ורקד לכבודו, ומיכל נענשה ולא היו לה ילדים עד יום מותה.

שיעור מס' 156 | * יום ג', ט' תשרי, ערב יום

כיפור תשנ"ט - שיעור בברית בבית הרב

רבי נתן מברסלב מלמד שעיקר התשובה טמון בשמחה, בשירים ובריקודים, המגרשים את עצבות החטא. דרך סוד ריקודיו של רבן שמעון בן גמליאל בשמחת בית השואבה, מתגלה כיצד השמחה דקדושה, יחד עם ענווה ושמירת הברית, ממשיכה את האור האינסופי וממתקת את כל הדינים.

אברהם אבינו אמר ליצחק: "השה לעולה בני, אתה לעולה". הוא לימד אותו כלל עצום: תשכח מהשטן. "יגער ה' בך השטן" – תשכח מכל מה שהוא אמר לך. אנחנו הולכים להיעקד על קידוש השם כפשוטו. אל תשים לב לכל הקולות המחלישים, הכל שטויות. תלך במחשבה תמימה ופשוטה שאתה הולך להיעקד באמת. אדם יכול בשנייה אחת להסיח דעת מהכל, לבטל את כל המחשבות שבלבלו אותו כל החיים. ברגע שיצחק קיבל על עצמו להישחט כפשוטו, נמתקו כל הדינים עד סוף כל הדורות. במיוחד בברית מילה בערב יום כיפור, שזה סוד העקידה, הכל נמתק ונזכה כולנו להיחתם לחיים טובים ולשלום.

עיקר התשובה – שמחה וריקודים

אומר רבי נתן מברסלב ב"ליקוטי הלכות", שעיקר התשובה היא השמחה, השירים והניגונים. כשאדם חוטא, נכנסת בו רוח של עצבות, ועל ידי העצבות הזו הוא חוטא עוד יותר, עד שכפי שאומר רבנו בתורה נ"ו, הוא כבר לא יכול לנשום מרוב עצבות. לכן, **התשובה האמיתית היא השמחה, השירה והריקודים.** בזה אנו מסיימים את הימים הנוראים – בשמונה ימים של שירים וריקודים בחג הסוכות.

הגמרא מספרת על רבן שמעון בן גמליאל שהיה שמח בשמחת בית השואבה. דווקא הנשיאים וראשי הסנהדרין היו יוצאים לריקודים, כי ריקוד הוא דבר גבוה מאוד. הבעטליר (הקבצן) השביעי מסיפורי מעשיות, שרק משיח יגלה את סודו, הוא עיוור ופיסח בלי רגליים, אך הוא רוקד ומרפא את כל העולם עם הריקודים שלו. עיקר

הריקודים הם עיקר התשובה. כל החטאים ופגמי הברית נובעים מכך שאדם נותן לרוח של עצבות וייאוש להיכנס לתוכו. אך באמת, אין שום ייאוש! ברגע שמגיע חג הסוכות, אין פעולה שאי אפשר לפעול. שמירת הברית היא בסך הכל גירוש של "רוח שטות", והדרך היחידה לגרש אותה היא על ידי שירים וריקודים.

"תניא אמר ר' יהושע בן חנניא: כשהיינו שמחים בשמחת בית השואבה לא ראינו שינה בעינינו."

במשך כל שמונת ימי החג הם לא טעמו טעם שינה. מרוב ריקודים, שמחות ושירים, הם גם למדו בלילה ורקדו ביום. לא הייתה שנייה אחת של בטלה. סוכות הוא זמן של לימוד תורה עצום. החזון איש היה אומר שכאשר מגיע "בין הזמנים", צריכים ללמוד פי שניים. כל מה שהחסרת בזמן הלימודים הרגיל, עכשיו כשיש לך זמן לאכול, לשנות ולהתרכז – תשב ותלמד. תחזיק את הגמרא ביד, תלמד מסכת סוכה, ותשלב את הלימוד עם שמחת בית השואבה, שירים וריקודים כל הלילה.

חלק 2 מתוך 4 – שיעור מס' 156

כל החלקים: חלק 1 | חלק 2 (נוכחי) | חלק 3 | חלק 4

רבנו מזהיר בתורה מ"א שעל ידי ריקודים אפשר חלילה להיכנס ל"אש זרה". לא כל ריקוד הוא לשם שמים. נדב ואביהוא נשרפו כי הקריבו אש זרה, וגם בריקוד צריך לדעת לכוון: בשביל מי אני רוקד? אני רוקד לשם ה'!

סיפר רבי אליהו לופיאן על ישיבת קלם, שהייתה סמל ליישוב הדעת, רצינות ודקדוק בכל מילה ומחשבה. כשהגיע שמחת תורה, היו בני הישיבה קופצים ורוקדים על השולחנות בהתלהבות עצומה. בעלי הבתים והסוחרים המכובדים נדהמו ושאלו את ראש הישיבה, רבי שמחה זיסל: "מה קורה כאן?". ענה להם רבי שמחה זיסל: "ככה אנחנו צריכים לרקוד כל השנה! לכבוד שמחת תורה השמחה פשוט פורצת החוצה". אדם צריך לצאת מכל הכלים מרוב שמחה, לפזז ולכרכר בכל עוז.

הגמרא מספרת שלוי ניסה לעשות את הקידה של רבן שמעון בן גמליאל, אך גיד התכווץ לו והוא נשאר צולע כל חייו. לוי לא היה בדרגתו של רבן שמעון בן גמליאל, אך הוא היה זורק שמונה סכינים ותופס אותם בזה אחר זה. הסכינים מרמזים על קדושת הברית, בבחינת "חגור חרבך על ירך גיבור". גם שמואל היה זורק שמונה כוסות יין, המרמזות על המתקת הגבורות וביטולם מכל שמונה הספירות. הכל סובב סביב קדושת הברית ושמירתה.

חג

8

סוד הסכך וארבעת המינים: להמשיך את אורות השבטים מתוך שמחה

עורך ראשי: י"ג באֵלול תשפ"ו

האר"י הקדוש מבאר את סודו העצום של הסכך. הסכך כולל בתוכו את כל הספירות העליונות, ומכוון כנגד ספירת התפארת של אמא. הוא מאגד את הספירות: כתר, חכמה, בינה, דעת, חסד, גבורה, ועד שליש תפארת.

שבע הספירות הללו, המאירות דרך הסכך, מכוונות כנגד ששת בני לאה: ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר וזבולון, יחד עם הספירה השביעית, תפארת, שהיא כנגד דינה.

"כשאנחנו יושבים תחת הסכך, אנחנו יושבים תחת ששת בני לאה יחד עם דינה, שהם כלולים ממאה אורות, וכל האורות והשבטים הללו עוברים דרך הסכך ומאירים בנו".

שיעור מס' 157 | יום ד' ב' דחיה"מ סוכות אור לי"ח תשרי תשנ"ט יארצייט רביה"ק - בישיבה

על פי האר"י הקדוש, הסכך וארבעת המינים מכוונים כנגד הספירות, האבות ושנים עשר השבטים. המאמר מבאר כיצד כל אלו מאירים עלינו בחג הסוכות, ומדוע הדרך היחידה לזכות להשפעות העצומות הללו היא דווקא על ידי שירה, ניגון וריקוד בהתבטלות מוחלטת לפני ה', כפי שפוסק הרמב"ם.

סוד ארבעת המינים: יוסף, בנימין ובני השפחות

לאחר שאנו חוסים בצילו של הסכך הקדוש, אנו לוקחים את הלולב והאתרוג. הלולב מכון כנגד ספירת היסוד, והוא ממשיך שפע מעתיקא קדישא. הלולב הוא נשמתו של יוסף הצדיק, שדומה לשדרה, ומחבר בין עולמות עליונים לתחתונים – סוד "כל בשמים ובארץ". יוסף עולה עד עתיקא קדישא, ולמטה הוא מתאחד עם בנימין, שהוא סוד האתרוג.

הערבות, מסביר האר"י הקדוש, מכוונות כנגד האות ה"א של שם הוי"ה. כשאנו לוקחים שתי ערבות, הן רומזות לאות ה"א במילואה (ה"א ועוד ה"א), כך שנוצרות לנו ארבע אותיות ה"א.

ארבע אותיות אלו מרמזות על שני בני בלהה (דן ונפתלי) ושני בני זילפה (גד ואשר). כך, יחד עם בני לאה שבסכך ויוסף ובנימין שבלולב ובאתרוג, מאירים עלינו כל שנים עשר השבטים.

נשמות האבות הקדושים בהדסים

כעת נותרו לנו שלושת ההדסים. האר"י הקדוש מגלה כי בשלושת ההדסים מעוברות נשמותיהם של שלושת האבות: אברהם, יצחק ויעקב.

ההדסים המשולשים מכוונים כנגד הספירות חסד, גבורה ותפארת. כך אנו זוכים שגם שלושת האבות מרחפים ומסוככים עלינו דרך ההדסים, בעודנו יושבים תחת הסכך הקדוש.

כוחם של השירים והניגונים

כיצד זוכים לכל האורות העצומים הללו? מסביר הרבי מלנצ'וט שכל זה מגיע בזכות שירים וניגונים. השפע יורד בזכות לאה אמנו, שלקחה את פלך ההודיה, שכל עניינה היה רק שירה והודיה לה' יתברך, בסוד הפסוק:

"הַפַּעַם אוֹדָה אֶת ה' (בראשית כ"ט, ל"ה)

חג

9

סוד חותם החיים: בניין השנה החדשה בימי חג הסוכות

עורך ראשי · ז' באלול תשפ"ו

מכאן נמשכת נשמת משיח בן דוד, שכולו הודיה לה' יתברך. "כל ההשפעות וכל ההצלחות של האדם כל השנה באות בזכות השירים והניגונים שהוא מאריך בהם עד כלות הנפש".

הגדולה והכבוד האמיתיים

הרמב"ם הקדוש פוסק שאדם שעומד במקום שבו כולם שרים ורוקדים, והוא נמנע מכך, נחשב לחוטא ושוטה. על כך הזהיר שלמה המלך בספר משלי:

"אַל תִּתְהַדָּר לִפְנֵי מֶלֶךְ: (משלי כ"ה, ו')

אל תהיה חכם מדי ואל תשמור על כבודך המדומה. כאשר כולם מנגנים ורוקדים – גם אתה תשיר ותרקוד! מי שמתחכם רק מביא צרות עליו ועל הדורות הבאים, שכן "על ידי כל שירה וניגון ממתיקים את הדינים מעל כל עם ישראל".

כאשר אדם משפיל את עצמו בריקוד ומרגיש ירידה מכבודו, עליו לדעת שזוהי מעלתו האמיתית. כך כותב הרמב"ם: "וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו, הוא הגדול המכובד העובד מאהבה ואוהב את ה'".

כך נהג דוד המלך, שכאשר לעגו לו על ריקודו, השיב:

"וְנִקְלַתִּי עוֹד מִזֶּאת וְהִיִּיתִי נִשְׁפָּל בְּעֵינֶיךָ" (שמואל ב' ו', כ"ב)

דוד המלך הרגיש שכל מה שרקד ופיזז עדיין אינו מספיק, והוא משתוקק לכרכר עוד יותר. כי אין גדולה וכבוד אמיתיים בעולם הזה, אומר הרמב"ם, אלא רק לשמוח לפני ה', לפזז ולכרכר בכל עוז ולעשות לו נחת רוח.

שיעור מס' 157

מאמר מעמיק על סוד עשרים ושניים הימים של חודש תשרי וההבדל בין חתימת הצדיקים לחתימת כלל ישראל. הרב מסביר כיצד ימי חג הסוכות וארבעת המינים ממשיכים חסדים ובונים את השנה החדשה מתוך שמחה וענווה.

ביום שיש בו הילולא (יארצייט) של צדיק, אפשר לפעול את כל הדברים שבעולם. ברגע שיש יארצייט של צדיק, אין דבר בעולם שאי אפשר לפעול, ואין דבר שנבצר מאיתנו. הדבר מקבל משנה תוקף כאשר מדובר בימי חג הסוכות. ביום הראשון של החג ניתן לנו הכתר של רחל, שהיא ספירת המלכות, סוד האמונה.

סוד עשרים ושניים הימים של תשרי

מובא בספר "דברי יוסף" על הפסוק:

"וְנִשְׁלַמָּה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ"

שהמילים "ונשלמה פרים" עולות בגימטריה למילה "עצרת" (עם הכולל: ונשלמה = 431, פרים = 330, יחד 761. עצרת = 760). כל ההכנה שלנו במהלך עשרים ושניים הימים של חודש תשרי, היא כדי להגיע לשמיני עצרת, לסוד של "ונשלמה פרים שפתינו".

במשך עשרים ושניים יום אנו מכינים את הכלים בסוד "ויבן אלקים את הצלע". כל העניין של תיקון רחל הוא 'ונשלמה פרים שפתינו'. לכן, כל התיקונים הנעשים בימים אלו נעשים ברחל, כדי להעלות אותה מעולם הבריאה לעולם האצילות, ולהחזיר אותה בכל הספירות, מכתר ועד מלכות.

החותם של לאה והחותם של רחל

ביום הראשון של ראש השנה, צדיקים גמורים נחתמים לאלתר לחיים טובים. שואל האר"י הקדוש בספרו "שער הכוונות": אם צדיקים גמורים נחתמים לאלתר כבר ביום הראשון, מדוע אנו אומרים "זכרנו לחיים" ולא אומרים מיד "וכתבנו וחתמנו בספר החיים"? הרי אולי נזכה להיחתם בספרן של צדיקים אמיתיים כבר ביום הראשון!

מסביר האר"י הקדוש שהחותם של הצדיקים, שהוא בחינת לאה, הוא אמנם חותם, אך זה עדיין לא נקרא החותם האמיתי והשלם עד שאין את החותם של רחל. רחל מייצגת את כלל עם ישראל. בעוד שהצדיקים הגמורים נקראים "לאה", שאר העם והבינונים נקראים "רחל".

החתימה של רחל מתבצעת ביום הכיפורים. לאחר מכן, בהושענא רבה, נעשה "חותם בתוך חותם". בליל הושענא רבה מחתימים בחותם פנימי את כל הבינונים שעוד לא הספיקו להיחתם ביום הכיפורים.

להפוך את מראי האש למראי אור

לשם כך ניתנו לנו ימי חג הסוכות. על עשרת ימי תשובה נאמר "שמאלו תחת לראשי", אך ממוצאי יום הכיפורים מתחילים להתגלות החסדים בסוד "וימינו תחבקני". אנו מתחילים לקבל את החסדים הפנימיים, רוקדים להשם יתברך מתוך אהבה, שירים וכיסופים. קונים ארבעה מינים, בונים סוכה – והכל נעשה בתשוקה עצומה לבורא. על ידי כך, כל מראי האש של הדינים נהפכים למראי אור של חסד.

בכל יום מימי חג הסוכות אנו מקבלים הארה נוספת של חסד. ביום הראשון של סוכות מקבלים "חסד שבחסד" באורות פנימיים כדי להשלים את המידות, ומיד זוכים גם לאורות מקיפים על ידי מצוות הסוכה. כך, יום אחר יום, נמשכים החסדים אל תוך ספירת היסוד, ובהושענא רבה מתקבצים כל החסדים יחד אל ספירת המלכות.

כעת, בימים אלו, אנו מקבלים את כל החסדים של "וימינו תחבקני". יורד שפע עצום של אור, וממנו אנו ממשיכים את החסדים לכל השנה החדשה. כל ההוויה שלנו כעת היא הבניין של רחל. את השנה החדשה אנו בונים ממש עכשיו – על ידי הריקודים, השירים, הלולב, האתרוג ושאר ארבעת המינים.

האתרוג וסוד הענווה

לכן האתרוג רומז לפסוק:

"אֵל תְּבוֹאֲנִי רִגְלִי גִּאֲוָה"

כל המהות של עשרים ושניים הימים הללו היא להתרחק מכל הרהור של גאווה, אפילו החלקיק הקטן ביותר. אדם חייב לדעת שכל מה שהוא עושה, מדבר או חושב – הכל מתנה מהשם יתברך. מובא בילקוט שמעוני שכל פעולה ומחשבה של האדם היא מתנת שמיים, והאדם מצדו עוד לא עשה שום דבר בחייו.

משה רבנו זכה לתואר 'והאיש משה ענו מאד מכל האדם' דווקא משום שראה את השם פנים אל פנים, ומתוך כך ידע באמת שהוא מעולם לא עשה שום דבר מעצמו. זוהי התכלית של ימי השמחה הללו – לבנות את השנה החדשה מתוך ענווה מוחלטת והכרה בחסדי השם.

חלק 2 מתוך 4 – שיעור מס' 263

כל החלקים: חלק 1 | חלק 2 (נוכחי) | חלק 3 | חלק 4

חידון תמונת השער

בתמונת השער של העלון הזה מוסתרים רמזים לכל אחת מהכתבות.
האם תצליחו למצוא את כולם?

1 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוד הריקודים והשמחה: תיקון הברית והמתקת הדינים בחג הסוכות"

2 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוד הסכך וארבעת המינים: להמשיך את אורות השבטים מתוך שמחה"

3 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוד חותם החיים: בניין השנה החדשה בימי חג הסוכות"

4 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוד הסוכה הגזולה וכוחן של דמעות"

5 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוד בניין העולמות בחודש תשרי ורז נטילת הלולב"

6 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוכות: סוד הניגון והריקוד שמביא לכלות הנפש"

7 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "סוכות: סוד האתרוג, הערבה והריקוד שיביא את הגאולה"

8 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "מאמר לסוכות"

9 מצאו בתמונת השער: רמז לכתבה "תפילה לזכות בהכנסה לסוכה באושפיזין של יצחק שאז תיטיב לנו החתימה ובכח העקדה לזכות"